

DOPORUČENIE PRE ŠÍRENIE A UDRŽATEĽNOSŤ VÝSLEDKOV PROJEKTU EPANIL

Authors:

Hana Čiháková (NÚOV, Prague, Czech Republic)

Teresa Hemar (Directrice du CIBC Artois Ternois)

John Konrad (Great Britain)

Grazyna Krol (GCE Gliwice, Poland)

Francis Mudge (UEA, Great Britain)

Zuzana Nováková (Regional Chamber Of Commerce of Moravian-Silesian Region)

Mario Stretti (NÚOV, Prague, Czech Republic)

Barbara Zamorski (UEA, Great Britain)

OBSAH

1. VÝCHODISKÁ PROJEKTU	1
1.1 CIELE PROJEKTU	1
1.2 CIEĽOVÁ SKUPINA	2
1.3 PROJEKTOVÉ AKTIVITY	2
1.4 PILOTNÉ OVEROVANIE.....	2
2. INFORMÁCIE O REGIÓNOCH, V KTORÝCH PREBIEHALO PILOTNÉ TESTOVANIE	3
2. 1. MORAVSKOSLIEZSKÝ KRAJ	3
2. 2. NITRIANSKY KRAJ.....	4
2. 3. HORNOSLIEZSKÝ KRAJ.....	5
3. IMPLEMENTÁCIA SYSTÉMU CELOŽIVOTNÉHO UČENIA V ČESKEJ REPUBLIKE, POĽSKU A NA SLOVENSKU	5
3.1 VYUŽÍVANIE VÝSLEDKOV PROJEKTU EPANIL V ČESKEJ REPUBLIKE	6
3.2 VYUŽÍVANIE VÝSLEDKOV PROJEKTU EPANIL NA SLOVENSKU	9
3.3 VYUŽITIE VÝSLEDKOV PROJEKTU EPANIL V POĽSKU.....	10
3.4 VYUŽITIE VÝSLEDKOV PROJEKTU EPANIL V „STARÝCH“ČLENSKÝCH KRAJINÁCH	12
4. ZÁVER	12
5. ZOZNAMY INŠTITÚCIÍ - ČLENOV NÁRODNÝCH REGIONÁLNYCH SIETÍ A INŠTITÚCIÍ, KTORÉ BUDÚ VYUŽÍVAŤ VÝSLEDKY PROJEKTU EPANIL	14
5.1 ČESKÁ REPUBLIKA – ČLENOVIA REGIONÁLNEJ SIETE (VYSOKÁ ŠKOLA PODNIKÁNÍ, A. S. OSTRAVA)	14
5.2 ČESKÁ REPUBLIKA – ČLENOVIA REGIONÁLNEJ SIETE, KTORÉ BUDÚ VYUŽÍVAŤ VÝSLEDKY PROJEKTU EPANIL	14
5.3 ČESKÁ REPUBLIKA – ČLENOVIA REGIONÁLNEJ SIETE, KTORÉ BUDÚ VYUŽÍVAŤ VÝSLEDKY PROJEKTU EPANIL (KRAJSKÁ HOSPODÁRSK KOMORA MORAVSKOSLIEZSEHO KRAJA)	17
SLOVENSKO – ČLENOVIA REGIONÁLNEJ SIETE.....	24
5.5 SLOVENSKO – ZOZNAM INTŠTITÚCIÍ, KTORÉ BUDÚ VYUŽÍVAŤ VÝSLEDKY PROJEKTU EPANIL	25
5.6 POĽSKO – ČLENOVIA REGIONÁLNEJ SIETE	25
5.7 POĽSKO – ZOZNAM INTŠTITÚCIÍ, KTORÉ BUDÚ VYUŽÍVAŤ VÝSLEDKY PROJEKTU EPANIL	26

1. VÝCHODISKÁ PROJEKTU

V mnohých európskych krajinách je stále veľmi komplikovaný prístup dospelých, zvlášť nekvalifikovaných či s nízkou alebo neúplnou kvalifikáciou, do formálneho vzdelávania. Teraz musia dospelí väčšinou absolvovať celé študijné programy, ktoré vedú k formálnym certifikátom, a to dokonca i tí, ktorí môžu preukázať aktuálne a relevantné kompetencie získané v rámci neformálneho vzdelávania a informálneho učenia. Preto je treba rozšíriť príležitosti pre dospelých k získaniu čo najvyššej úrovne kvalifikácie, ako zavádzaním vhodnejších ciest prístupu k formálnemu vzdelávaniu, tak uznávaním výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia, zvlášť na úrovniach zodpovedajúcich strednému a vyššiemu odbornému vzdelaniu. Jedným z hlavných problémov, ktoré budú musieť riešiť štáty EÚ v nasledujúcich rokoch, je starnutie populácie. V ďalších rokoch budú ľudia masívne odchádzať do dôchodku a na trhu práce bude nedostatok náležite kvalifikovaných pracovných síl. Úroveň odborných kompetencií ľudí sa veľmi zníži, pokiaľ sa už teraz nezačneme problémom zaoberať. Jednou z možností ako reagovať na túto situáciu, je umožniť voľný pohyb ľudí a pracovných síl v európskom i globálnom merítke. Druhým variantom je realizácia konceptu celoživotného učenia, s uznávaním výsledkov všetkých typov učenia a maximálne otvorenie prístupu ku vzdelaniu a odbornej príprave v každom veku. Mnoho ekonomicky neaktívnych alebo nezamestnaných osôb nemá dostatočné formálne vzdelanie či formálne uznávanú kvalifikáciu potrebnú pre ich (re)integráciu na trh práce. Preto je treba vytvárať také nové cesty prístupu ku vzdelaniu a kvalifikáciám, ktoré by umožnili i týmto cieľovým skupinám získať v rámci ďalšieho vzdelávania kvalifikáciu na úrovni stredného či vyššieho alebo i vysokoškolského vzdelania.

Príťažlivosť ciest odborného vzdelávania a prípravy pre zamestnávateľov a jednotlivcov, a tým zvýšenie účasti v odbornom vzdelávaní a príprave je hlavnou prioritou prijatých cieľov pre vzdelávanie a odbornú prípravu „Konkrétne budúce ciele systému vzdelávania a profesijnej prípravy“ (2001) a nedávno prijatej komuniké „Maastrichtské komuniké o budúcich prioritách zvýšenej európskej spolupráce v odbornom vzdelávaní a príprave“. Aby európske krajiny vyhověli požiadavkám Spoločných cieľov pre vzdelávanie a odbornú prípravu do roku 2010 (Common objectives for Education and Training for 2010), budú musieť rozšíriť prístup ku vzdelávaniu a príprave a súčasne aplikovať Spoločné európske princípy pre hodnotenie a uznávanie neformálneho vzdelávania a informálneho učenia (Common European Principles for Identification and Validation of Non-formal and Informal Learning), ktoré boli prijaté v máji 2004. Implementácia týchto princíпов je dôležitým príspevkom odborného vzdelávania a prípravy k dosiahnutiu cieľov Lisabonskej stratégie (2000).

1.1 CIELE PROJEKTU

Tento projekt má za cieľ vyvinúť metódy a nástroje identifikácie, hodnotenia a uznávania výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia vo vybranom obore kuchár (ISCED 3C) s cieľom zvýšiť prístup dospelých do ďalšieho vzdelávania

a ich pilotné testovanie v Českej republike, Poľsku a Slovensku. Zvlášť je dôležité vytvoriť rámec pre prístup do ďalšieho odborného vzdelávania a prípravy pre dospelých, ktorý bude založený na Spoločných princípoch a podnetoch Inventarizácie k otázkam identifikácie, hodnotenia a uznávania neformálneho a informálneho učenia (Inventory for the Identification and Validation of Non-formal and Informal Learning). V projekte budú využité skúsenosti z iných krajín EÚ (Veľká Británia, Francúzsko, Nemecko), ktoré majú skúsenosti v teórii a praxi identifikácie, uznávania a hodnotenia neformálneho vzdelávania a informálneho učenia.

1.2 CIEĽOVÁ SKUPINA

Cieľovou skupinou projektu sú dospelí bez kvalifikácie alebo s nízkou úrovňou kvalifikácie, ale s pracovnými skúsenosťami (získané buď v zamestnaní alebo v dobrovoľníckej práci). Náš projekt bude ponúkať týmto nezamestnaným a znevýhodneným osobám a osobám ohrozených nezamestnanosťou príležitosť vstúpiť do ďalšieho vzdelávania a odbornej prípravy prostredníctvom uznania ich životných skúseností.

1.3 PROJEKTOVÉ AKTIVITY

Hlavnými projektovými aktivitami bola výmena informácií medzi krajinami, ktoré majú skúsenosti v oblasti identifikácie, hodnotenia a uznávania neformálneho vzdelávania a informálneho učenia a krajinami, ktoré doteraz tieto skúsenosti nemajú; vytvorenie a podpora regionálnych sietí partnerov v ČR, PL a SR; vývoj vhodných metód a nástrojov v rámci Spoločných európskych princíпов pre identifikáciu, uznávanie a hodnotenie neformálneho vzdelávania a informálneho učenia v odbore kuchár (ISCED 3) s využitím skúseností európskych štátov; informačné aktivity pre členov národných regionálnych sietí partnerov; vytvorenie vzdelávacieho kurzu pre sprievodcov a hodnotiteľov; pilotné overovanie vzdelávacieho kurzu, metód a nástrojov identifikácie, uznávania a hodnotenia;

1.4 PILOTNÉ OVEROVANIE

Pilotné overovanie výsledkov projektu prebehlo v susediacich oblastiach ČR (Moravskosliezsko), Poľska (Hornosliezsko) a Slovenska (Nitriansky región), kde je vysoká nezamestnanosť v súvislosti s procesom ekonomickej transformácie. Tým projekt prispeje k obnove a inovatívnemu rozvoju týchto oblastí.

2. INFORMÁCIE O REGIÓNOCH, V KTORÝCH PREBIEHALO PILOTNÉ TESTOVANIE

2. 1. MORAVSKOSLIEZSKÝ KRAJ

Moravskosliezsky kraj sa nachádza v severovýchodnej časti historického územia Moravy a na väčšine časti historického územia Sliezska. Kraj hraničí na západe a s Olomouckým krajom a na juhu so Zlínskym krajom. Hrančí tiež s dvomi krajinami – Poľskom na severe a so Slovenskom na východe.

Ide o vysoko industriálny kraj, ktorý bol tiež v období komunizmu vďaka prevládajúcemu ťažkému priemyslu, hlavne oceliárňam, nazývaný „ocelovým srdcom zeme“. Od pádu komunizmu toto priemyselné odvetvie upadá a kraj trpí vysokou nezamestnanosťou. Sú tu však niektoré horské oblasti, ktoré si zachovali svoju prirodzenú podobu.

Moravskosliezsky kraj je rozdelený do nasledujúcich okresov: Bruntál, Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín, Opava a Ostrava-mesto. Od 19. storočia sa kraj radí medzi najdôležitejšie priemyselné oblasti strednej Európy. Ekonomická štruktúra kraja spôsobila v súčasnosti veľa problémov, súvisiacich s jeho reštrukturalizáciou

a tiež sociálne otázky, vyplývajúce z nárastu nezamestnanosti, ktorá sa spustila oslabením ťažby uhlia a ťažkého priemyslu.

Základnou charakteristikou súčasnej situácie vo vzťahu k populácii, a to nielen v Moravskosliezskom kraji, ale tiež v celej ČR je veľmi nízka pôrodnosť. Populácia postupne starne a, čo je alarmujúce, tiež postupne vymiera. Behom predchádzajúcich dvoch rokov sa objavili signály ukazujúce na zmenu trendu: posledný silný ročník z druhej polovice 20. storočia sa dostal do veku, kedy zakladá rodinu, pôrodnosť ľahko stúpila, ale populácia v moravskosliezskom kraji stále celkovo klesá.

Priemyselná štruktúra Moravskosliezského kraja spôsobuje v súčasnej dobe veľa problémov, hlavne vo vzťahu k vysokej nezamestnanosti. Relatívne najlepšia situácia je v okresoch Opava a Nový Jičín, zatiaľ čo na druhej strane stupnice sú (v porovnaní s krajom a celou ČR), okresy Bruntál, Ostrava a Karviná, ktoré zastávali pri porovnaní všetkých okresov v ČR jedno z posledných miest. Skutočne závažným problémom je podiel dlhodobej nezamestnanosti (po viac ako 12 mesiacoch) na celkovej počte nezamestnaných, ktorý je v regióne výrazne vyšší ako je národný priemer.

Rozdelenie plátov medzi priemyselnými odvetviami je podobné ako v ostatných krajoch v ČR, najvyššie platy sú v oblasti finančného sprostredkovania, zatiaľ čo najnižšie v hoteloch a reštauráciách, v oblasti poľnohospodárstva, lesníctva a vedy (<http://www.czso.cz/xt/edicniplan.nsf/tab/C300421FD6>).

2. 2. NITRIANSKY KRAJ

Tento kraj s dlhou históriou sa nachádza na juhozápade Slovenska, z veľkej časti na východe Dunajskej nížiny. Nitriansky kraj sa rozkladá na oboch stranách rieky Nitry. Mesto Nitra je tiež centrom celého regiónu. Tento kraj, najteplejší na Slovensku, má vysokú produkciu pšenice, žita a zeleniny.

Až do nežnej revolúcie bola Nitra jedným z prvých poľnohospodárskych regiónov na Slovensku, bolo tu založených mnoho odvetví pre spracovanie poľnohospodárskej produkcie, ako mliekarenský priemysel, výroba syra, pivovarníctvo, mäsový priemysel, cukrovarníctvo atď. Veľa miestnych vzdelávacích inštitúcií poskytlo potrebné vzdelávanie zamestnancom práve z týchto odvetví. Dnes je Nitriansky kraj najmenej urbanizovaným regiónom Slovenska, napriek tomu má tretí najvyššiu celkovú populáciu (http://www.statistics.sk/webdata/ks/reg_udaje_eng/vseobchar99.htm).

S vlnou privatizácie, ktorá nasledovala po nežnej revolúcii, kedy mnoho tovární preberali spoločnosti a investori z Európskej únie (15), väčšina priemyselných odvetví sa dostala do fázy „racionalizácie“, znižovania stavov alebo úplného uzavretia. Napriek tomu zostal Nitriansky kraj v r. 2004 s 30,3 % celkového národného poľnohospodárskeho obratu najdôležitejším priemyslovým regiónom Slovenska.

(http://www.statistics.sk/webdata/ks/reg_udaje_eng/trzbypolprod.htm), zatiaľ čo priemysel v tom istom roku vykazoval národný obrat iba 6,5%

(http://www.statistics.sk/webdata/ks/reg_udaje_eng/trzbyzpriemcin.htm).

Dnes je väčšina tovární a podnikov buď zatvorená alebo má len veľmi nízku výkonnosť. Miera regionálnej nezamestnanosti bola v roku 2004 20,3 %.

(http://www.statistics.sk/webdata/ks/reg_udaje_eng/nezamesst.htm)

S národne nadpriemernými údajmi pre absolventov a osoby skôr zamestnané v priemysle. Miestne hospodárstvo je v súčasnosti v oblasti zamestnanosti vysoko závislé na vzdelávacom sektore. V Nitre sú dve univerzity: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre (www.uniag.sk/english/english.htm) a Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre ([www.ukf.sk/eng.](http://www.ukf.sk/eng/)).

2. 3. HORNOSLIEZSKÝ KRAJ

Hornosliezsky kraj je juhovýchodná časť Sliezska, historickým a geografickým regiónom Poľska. Kraj sa nachádza v Slezskej vrchovine, medzi riekami hornou Odrou a hornou Vislou. Najväčším mestom sú Katovice, hlavné mesto Sliezskeho vojvodstva.

Celková populácia Hornosliezskej priemyselnej oblasti je 3.487.000, s 2,8 mil., zahŕňajúcu Katovickú mestskú aglomeráciu (*Górnośląski Okręg Przemysłowy, GOP*) a 0,7 mil. Zahŕňajúcu oblasť veľký Rybník, metropolitnú oblasť, známu ako Rybnický uholný revír (*Rybnicki Okręg Węglowy, ROW*).

Hornosliezske bohatstvo v zásobách uhlia malo za následok vznik vysoko industrializovanej oblasti. Hornosliezsky priemyslový kraj je najväčšou a najdôležitejšou koncentráciou priemyslu v Poľsku. Základným bohatstvom je čierne uhlie, ktoré sa ťaží v 50 baniach, dôležité sú tiež železiarsky a oceliarsky priemysel. (Katovické oceliarne sú najväčšie v Poľsku), hutníctvo farebných kovov, energetický, chemický, automobilový priemysel, priemysel kovov a tiež veľa ďalších odvetví. Okolo 1.000.000 osôb pracuje v hornosliezskom priemyslovom regióne a počet rezidentov je 2.500.000 osôb.

S takouto veľkou koncentráciou populácie sa tu mestá prelínajú a vytvárajú obrovský komplex – mestskú aglomeráciu. Celý tento región je obklopený pásom lesov, ktorý zmierňuje škodlivé vplyvy priemyslu. Najväčším mestom Hornosliezskeho priemyselného regiónu sú Katovice, centrum priemyslu, vedy a kultúry.

3. IMPLEMENTÁCIA SYSTÉMU CELOŽIVOTNÉHO UČENIA V ČESKEJ REPUBLIKE, POĽSKU A NA SLOVENSKU

Pre uplatňovanie konceptu celoživotného učenia je potrebná systémová podpora a jasné stanovenie cieľov a výsledkov vzdelávania a odbornej prípravy v rôznych vzdelávacích programoch a moduloch tak, aby bola občanom umožnená prístupnosť rôznych vzdelávacích ciest a tiež, aby bola zaistená rovnosť prístupu ku vzdelávaniu.

Ako veľmi dôležitý výsledok projektu Epanil možno považovať tieto zistenia; pre zabezpečenie kvality procesu identifikácie a uznávania výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia a zároveň dodržiavanie Spoločných európskych princípov je potrebné vzdelávať sprievodcov a hodnotiteľov, zaistiť dostupnosť tohto

systemu, vytvárať jednotné hodnotiace štandardy a zapojiť sociálnych partnerov (predovšetkým zamestnávateľov) do celého procesu

Projekt EPANIL bol prijatý v dobe, keď v ČR, PL a SR neboli pripravené legislatívne predpoklady pre vytvorenie systému uznávania, v ČR ešte nebol pripravený ani prijatý zákon o uznávaní výsledkov ďalšieho vzdelávania a o zmene niektorých zákonov. Preto má projekt len štatút experimentu a preto nemohol byť zavedený systém uznávania, pretože legislatívny rámec nebol nastavený a nepripadalo v rámci projektu to urobiť. V ČR je v súčasnej dobe pripravovaná a rozširovaná kurikulárna reforma zapadajúca do rámca CŽV. Je vytváraná NSK a zákon o uznávaní vstúpi do platnosti v auguste 2007. Výsledky EPANILu sú využívané ako pri tvorbe štandardov, tak aj v projekte UNIV, v ktorom bude uskutočnená pilotáž systému uznávania vo väčšom rozsahu.

3.1 VYUŽÍVANIE VÝSLEDKOV PROJEKTU EPANIL V ČESKEJ REPUBLIKE

Cieľovou skupinou projektu EPANIL boli dospelí bez kvalifikácie alebo s nízkou úrovňou kvalifikácie, nezamestnaní alebo ohrození nezamestnanosťou, ale s pracovnými skúsenosťami v danom odbore kuchár.

Výsledky a skúsenosti z projektu EPANIL sú už teraz široko využívané v projekte UNIV (Uznávanie výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia v sieťach škôl poskytujúcich vzdelávacie služby dospelým); <http://www.univ.nuov.cz/>; ktorý je systémovým projektom MŠMT a je realizovaný už od roku 2005. V rámci projektu UNIV budú môcť uchádzači získať certifikát o dlhšej a/alebo úplnej kvalifikácii, pretože v auguste 2007 vstúpi do platnosti zákon o uznávaní výsledkov ďalšieho vzdelávania (č. 179/2006 Sb.). Klient bude môcť na základe tohto zákona získať dlhšie kvalifikácie, ktoré bude môcť poskladať do úplnej kvalifikácie (za podmienok stanovených zákonom). Pokiaľ dôjde k širokému využitiu systému uznávania, možno predpokladať, že dôjde aj k zvýšeniu počtu stredoškolsky vzdelaných ľudí (úroveň vyučenia).

V rámci projektu UNIV, vid' <http://www.univ.nuov.cz/>, budú celkom v 6 krajoch zasieťované školy a vybudované koordinačné centrá. Budú využité výsledky projektov KRAJ (realizovaný v rámci programu Phare 2000 v Moravskosliezskom kraji) a projektu CVLK (realizovaný za prostriedky MŠMT a LK v Libereckom kraji), kde už siete škôl a koordinačné centrá fungujú. Celkom teda v 8 krajoch budú preškolení pracovníci, ktorí budú schopní vykonávať funkcie sprievodcov a hodnotiteľov v systéme uznávania výsledkov predchádzajúceho učenia a budú poskytovať sociálne znevýhodneným dospelým služby v tejto oblasti.

Ďalším projektom, v ktorom sú využívané výsledky projektu EPANIL je projekt NSK (Národná sústava kvalifikácií); <http://www.nsk.nuov.cz/>; ktorý je tiež systémovým projektom MŠMT. V rámci projektu je vytváraná tzv. Národná sústava kvalifikácií, ktorá bude predstavovať jednotný, národne uznávaný súhrn všetkých kvalifikácií, rozlišovaných a uznávaných na území daného štátu. Bude priamo nadväzovať na Národnú sústavu povolání, ktorú riadi MPSV.

Podľa zákona 179/2006 Zb., ktorý vstúpi do platnosti 1. 8. 2007 a po vytvorení NSK, ako verejne prístupného registra všetkých úplných a dielčích kvalifikácií potvrdzovaných, rozlišovaných a uznávaných na území Českej republiky, bude umožnené verejnosti získať informácie o jednotlivých dielčích a/alebo úplných kvalifikáciách (názov a číselné označenie danej kvalifikácie, určenie, či ide o kvalifikáciu úplnú alebo dielčiu, kvalifikačný štandard danej dielčej kvalifikácie, vrátane nadväznosti na iné kvalifikácie, vzťah k národnej sústave povolání, hodnotiaci štandard danej dielčej kvalifikácie), ktoré im uľahšia orientáciu v ďalšom vzdelávaní a v podmienkach systému uznávania predchádzajúceho učenia

Predpokladáme, že sprehľadnenie kvalifikačného systému (projekt NSK) a uľahčenie prístupu k ďalšiemu vzdelávaniu a systému uznávania výsledkov predchádzajúceho učenia (projekt UNIV), môže prispieť k tomu, aby si dokončili svoju kvalifikáciu. Je však potrebné podotknúť, že zásadnou motiváciou je bezprostredná situácia na trhu práce, potreba získať, prípadne doplniť, modifikovať, zvýšiť či zmeniť svoju kvalifikáciu.

Výsledky projektu EPANIL budú tiež využívané v Moravskosliezskom kraji pri príprave a realizácii Regionálneho programu zamestnanosti pod názvom „Moravskosliezsky kraj – učiaci sa región“. Program je v ČR pilotní, iniciatívou typu LED – Local Employment Development (miestny rozvoj zamestnanosti), ktorý je v súlade so stratégiou Európskej únie a niektorých ďalších krajín OECD. V mnohých z týchto krajín existujú desiatky relevantných iniciatív označovaných napr. ako „Územné paky o zamestnanosti“, „Regionálne programy zamestnanosti atď.“ Všetky sú založené na jednoduchom princípe delegovania zodpovednosti za rozvoj zamestnanosti na nižšiu, a pritom ešte strategickú, úroveň regiónov. V Českej republike tento prístup zatiaľ chýba. Vďaka uvedenej iniciatíve môže byť vyskúšaný pilotne na území Moravskosliezského kraja a následne rozšírený do ďalších regiónov Českej republiky.

Navrhovaný program by mohol byť **klúčovou regionálnou iniciatívou pri rozvoji ľudského potenciálu a zamestnanosti** a súčasne pilotným projektom pre budúce jeho rozširovanie v ďalších krajoch Českej republiky i v pohraničných regiónoch Slovenska a Poľska.

Navrhovaný program chce vytvoriť **prostredie pre aktívne zapojenie** všetkých kľúčových partnerov a **inteligentné propojenie** súvisiacich aktivít a projektov, súčasných i budúcich, do spoločnej akcie, ktorá prinesie prosperitu regiónu a jeho obyvateľom.

Navrhovaný program chce **v praxi využiť strategické odporúčenia Európskej únie** národným štátom pre obdobie 2007 – 2013, a to hlavne **dôraz na využitie potenciálu miestnych iniciatív pri rozvoji zamestnanosti** (LED – Local Employment Development). Touto cestou chce program prispieť k vysokej absorpcii a užitočnému nasmerovaniu finančnej pomoci zo zdrojov Európskeho sociálneho fondu i Európskeho fondu pre regionálny rozvoj.

Navrhovaný program **vychádza z priorít a opatrení na rozvoj ekonomiky, zamestnanosti a ľudských zdrojov v Programe rozvoja kraja a v Regionálnom operačnom programe** a bude podporovať aj naplňovanie národných sektorových operačných programov, predovšetkým v gesci MPSV, MŠMT a MPO.

Navrhovaný program **chce uviesť do praxe radu odporúčení k reforme vzdelávacej sústavy Českej republiky, ktoré by umožnili realizáciu konceptu celoživotného učenia**, po ktorom volá odborná verejnosť a ktorú odporúčajú zamestnávateľia a odborníci našich popredných vysokých škôl a inštitúcií (napr. Dokument „Priemysel a ľudské zdroje“ schválený predstavenstvom Zväzu priemyslu a dopravy ČR dňa 25.1.2005, Petr Matějů, Jana Straková a kol.: Nerovnaké šance na vzdelanie, Academia, 2006).¹

VYUŽÍVANIE VÝSLEDKOV PROJEKTU EPANIL KRAJSKOU HOSPODÁRSKOU KOMOROU MORAVSKOSLIEZSKEHO KRAJA

Krajská hospodárska komora Moravskosliezského kraja vytvorila v rámci projektu EPANIL sieť sociálnych partnerov, ktorí sa do projektu zapojili v priebehu tvorby hodnotiaceho štandardu pre odbor kuchár a to formou pripomienkovania jeho návrhu a ďalej vo fáze pilotného overovania výstupov projektu. S týmito partnermi nadviazala KHK MSK vďaka projektu EPANIL cennú spoluprácu, ktorú ďalej rozvíja aj mimo tento projekt. Jedná sa o spoločnú prácu na ďalších projektoch, spoločné organizovanie vzdelávacích akcií a kontinuálnu výmenu informácií.

Vďaka účasti na projekte EPANIL sa zamestnanci KHK MSK bližšie zoznámili s oblasťou celoživotného vzdelávania a problematikou uznávania výsledkov predchádzajúceho učenia. Počas workshopov so zahraničnými partnermi a účasti na pilotnom overovaní získali zúčastnení na projekte znalosti o praktikách v iných krajinách EÚ, ako aj vlastné skúsenosti, ktoré môžu využiť v iných realizovaných projektoch i pri príprave nových projektových žiadostí. Príkladom môže byť projekt Leonardo da Vinci ESO-CSA - Certification of competencies in selected specialist areas in SME's, v ktorom bude v jeho pilotnej fáze (november, december 2006) využité vzdelanie zamestnancov získané v rámci projektu EPANIL v kurze pre sprievodcov a hodnotiteľov.

V rámci diseminácie výstupov projektu a zaistenia jeho udržateľnosti bola informácia o projekte, jeho cieľoch a výstupoch rozoslaná databáze firiem a inštitúcií, ktorú Krajská hospodárska komora zostavila špeciálne pre tento účel. V tomto zozname sa nachádza vzdelávacia inštitúcia, ktorá sa zaoberá výučbou odboru kuchár, hotely, siete reštaurácií a veľkokapacitné jedálne. Spolu s poskytnutými informáciami bola týmto organizáciám ponúknutá možnosť využitia hodnotiaceho štandardu pre odbor kuchár pri nábore uchádzačov o zamestnanie bez výučného listu, ale so znalosťami získanými predchádzajúcou praxou. Tieto organizácie tak majú možnosť orientačne porovnať znalosti uchádzača a uskutočniť nezáväznú hodnotenie v rámci svojej firmy. Budú tak lepšie oboznámené s oblasťou hodnotenia predchádzajúceho učenia, čím budú lepšie pripravené na akceptáciu a uznanie certifikátov, ktoré budú môcť uchádzači v budúcnosti získať v rámci formálneho systému.

---

¹ Learning Region, Proceedings of the Final conference of the EPANIL project, BSO Ostrava, 2006 (43 – 48).

3.2 VYUŽÍVANIE VÝSLEDKOV PROJEKTU EPANIL NA SLOVENSKU

Na Slovensku je validácia informálneho a neformálneho učenia **novým problémom politickej agendy**. V súčasnej dobe neexistujú na Slovensku žiadne systémové ani právne predpisy o identifikácii hodnotenia a uznávania zručností a kompetencií získaných prostredníctvom informálneho a neformálneho učenia na základe pracovnej skúsenosti. Aj keď certifikácia ukončenia kurzov následnej odbornej prípravy je regulovaná legislatívou, skutočná váha takýchto certifikátov na trhu práce nemôže byť porovnávaná s kvalifikáciou získanou vo formálnom systéme vzdelávania. Avšak na úrovni politických inovácií bol nedávno prijatý veľký počet dôležitých strategických a programových dokumentov. Implementácia takýchto rozhodnutí môže vytvoriť skutočné predbežné podmienky pre vznik systému validácie informálneho a neformálneho učenia².

Realizácia myšlienky komplexnej oblasti celoživotného učenia zahŕňa aktívnu účasť všetkých dôležitých subjektov: štátu, inštitúcií, občanov. Ústredné orgány štátnej správy, mestá a obce, zamestnávateľia, zamestnanci, vzdelávacie a výskumné inštitúcie, sociálni partneri budú zodpovední za implementáciu konkrétnych aktivít.

Je potrebné vytvoriť legislatívne, inštitucionálne a finančné podmienky pre posilnenie neformálneho a informálneho vzdelávania v systéme celoživotného učenia (ministerstvo školstva Slovenskej republiky v spolupráci s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Ministerstvom vnútra SR, Ministerstvom hospodárstva SR, Ministerstvom kultúry SR, orgány štátnej správy a orgány samosprávy).

Štátny inštitút odborného vzdelávania (ŠIOV) ako odborná, metodická, pedagogicko-poradenská, výskumne-vývojová, koordinačná a vzdelávacia inštitúcia Ministerstva školstva Slovenskej republiky, je odborným a pedagogickým garantom pre riešenie otázok odborného vzdelávania a výchovy v stredných odborných učilištiach a stredných odborných školách na Slovensku, kde zabezpečuje aj informačný a metodický servis.

Zamestnanci tohto inštitútu sa podieľali na všetkých dôležitých aktivitách projektu a budú tiež podporovať užívanie, diseminačné aktivity a validitu výsledkov projektu. Takýmto spôsobom bude zaistené, že výsledky projektu EPANIL budú šírené a valorizované v aktivitách vyššie spomínaného inštitútu, ktorý sa zameriava na rozvoj systému identifikácie a uznania neformálneho a informálneho učenia.

Nadácia Aspekt (partner projektu EPANIL) tiež počas projektu veľmi aktívne spolupracovala s regionálnymi aktérmi a školami, nielen v Nitrianskom regióne, ale so školami v celej Slovenskej republike

Proces certifikácie prechádzajúceho učenia, skúsenosti, súvisia tiež s projektom MILENIUM (národný program vzdelávania v Slovenskej republike). Hlavným bodom je vzdelávanie dospelých, prostredníctvom krátkodobých

---

² A European inventory on validation of non-formal and informal learning; **Slovak Republic** – By Olga Strietska-Illina

a dlhodobých kurzov a vzdelávacích programov zameraných na získavanie, zvyšovanie kvalifikácie a zmenu pracovného pôsobenia, hlavne u nezamestnaných osôb. Proces certifikácie koordinuje Združená stredná škola hotelových služieb a obchodu v Nových Zámkoch, ktorá má ako inštitúcia na regionálnej úrovni akreditáciu Ministerstva školska Slovenskej republiky pre celoživotné vzdelávanie dospelých v tomto odbore.

Výber uchádzačov vykonáva Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v príslušnom regióne v spolupráci s Nadáciou ASPEKT ako partnerom projektu Epanil a Združená stredná škola hotelových služieb a obchodu v Nových Zámkoch. Špeciálni poradcovia vykonávajú priebežnú kontrolu a motivujú uchádzačov počas procesu uzávania a formulovania výsledkov predchádzajúceho vzdelávania. Cieľom procesu certifikácie je pripraviť uchádzačov na to, aby predviedli svoje teoretické vzdelanie a modelové situácie na praktickej skúsenosti. Prednášky kombinované s praktickými cvičeniami, príklady s výcvikami vykonávajú špeciálni školitelia a poradcovia. Cieľovými skupinami tohto projektu sú dospelí bez kvalifikácie alebo s nízkou kvalifikáciou. Sú to hlavne nezamestnaní ľudia a tí, ktorí sú nezamestnanosťou ohrození.

3.3 VYUŽITIE VÝSLEDKOV PROJEKTU EPANIL V POĽSKU

Napriek tomu, že v Poľsku doteraz nemôžeme hovoriť o existencii systému uznávania neformálneho a informálneho učenia, existuje veľa prvkov takéhoto systému, ktoré sú vhodné a sú zároveň vytvorené i predbežné podmienky. Poľský systém začiatočného a ďalšieho vzdelávania a odbornej prípravy prechádza zásadnou reformou, ktorá ešte nebola dokončená³.

Práca s GCE (Górnośląskie Centrum Edukacyjne; partner projektu EPANIL) v oblasti akreditácie učenia získaného mimo inštitúciu je riadená dvoma prvkami:

- Osvedčenie o strednom odbornom vzdelaní:
  - Aby mohli jednotlivci študovať pomaturitné štúdium, je treba, aby mali osvedčenie (certifikát) dokazujúci ukončenie stredného vzdelania.
  - Väčšina študentov ho získa počas dochádzky v škole za účasť na požadovanom počte hodín na príslušnej úrovni a za úspešné plnenie úloh a hodnotených aktivít počas celej doby štúdia.
  - Pre menšiu časť študentov, ktorí neuspeli pri získavaní certifikátu „bežným“ spôsobom opísaným vyššie, zostáva možnosť zložiť skúšku. Študent, ktorý ju úspešne zloží, sa dostáva na rovnakú úroveň ako tí, ktorí získali „bežný“ certifikát a získa certifikát, ktorý je od toho „bežného“ nerozoznateľný.
  - Väčšina študentov, ktorí si zvolia tento druhý spôsob, tak urobí až v dospelosti. GCE ponúka zdarma poradenstvo dospelým záujemcom, vrátane možnosti navštevovať zadarmo hodiny navyše, ktoré sa konajú popoludní a večer v GCE (1500 hodín). Tieto kurzy nie sú povinné a klienti sa môžu pripraviť na skúšku samoštúdiom mimo GCE.
  - Klientom sú zadarmo k dispozícii zodpovedajúce zdroje pri poskytovaní poradenstva k skúške.

---

³ A European inventory on validation of non-formal and informal learning; Poland – By Olga Strietska-Illina

- GCE v súčasnosti nepožaduje žiadne ďalšie zdroje pre jednanie s klientami, ktorí sa rozhodli navštevovať hodiny navyše.
- Certifikát vyjadruje úroveň jednotlivca v každom z rady predom stanovených akademických predmetov, ktoré určuje kurikulum.
- Odborné vzdelávanie:
  - GCE poskytuje odborný dohľad, vrátane dohľadu pri doplňovaní praktických kompetencií jednotlivca získaných na pracovisku.
  - V súčasnosti sú ponúkané tieto špecializácie:
    - Chémia
    - Mechanika
    - Elektrotechnika
    - Ochrana životného prostredia
    - Informačná technológia
    - Obchodná činnosť
  - Hodnotenie odborných znalostí vedie tiež k štandardnému certifikátu, podobnému tomu, ktorý je popísaný vyššie.
  - Hodnotenie vykonáva hodnotiaci komisia (zložená minimálne z troch členov, z nich má každý komplementárnu kvalifikáciu v danej oblasti a žiadny nesmie pôsobiť v GCE).
  - Zaujímavci môžu požadovať doplňujúce certifikáty, ktoré podávajú presnejšie informácie o ich aktuálnych kompetenciách, ako napríklad: „Vie nastaviť a udržiavať jednoduchý pneumatikový systém za použitia menej ako troch spúšťačov.“
  - Ukážky týchto certifikátov v poľskom jazyku sú na : <http://www.gce.gliwice.pl/strona/bok2.html> (a sub-frame of the webpage: <http://www.gce.gliwice.pl/index2.html>)
  - Odvtedy, čo GCE splnilo požiadavky ISO 75 100 30072 ako hodnotiace centrum, nesie táto certifikácia loga nemeckého TÜV Rheinland a štandardov ISO 9001:2000.
  - Tieto dodatočné certifikáty majú v očiach miestnych a regionálnych zamestnávateľov veľmi dobrý štatút, dokonca i v iných krajinách, keď jednotlivec hľadá prácu.
  - Toto uznanie viedlo k jednotlivcom v tradičných zamestnaniach, ktorí tiež hľadali tento typ certifikácie s ohľadom na získané kompetencie.
  - GCE dúfa, že účasť v projekte EPANIL umožní Centru umiestniť na certifikát ďalšie logo, ktoré ukazuje, že unávanie profesionálnych kompetencií bolo uskutočnené v kontexte EU a je preto viac akceptovateľné.

GCE využíva proces certifikácie predchádzajúceho učenia a skúsenosti pre postup do ďalšieho štúdia, uchádzači, ktorí nemajú ukončené „bežné“ školské vzdelania, musia zložiť maturitnú skúšku (záverečnú skúšku na SŠ). Pre zlepšenie šancí na zamestnanie si môžu uchádzači nechať svoje kompetencie ohodnotiť hodnotiacou komisiou a môžu tak získať certifikát.

To vykonáva akreditačné centrum, ako je Gornoslaskie Centrum Edukacyjne (GCE) alebo nezávislá hodnotiaci komisia (min.3 členovia), ktorá reprezentuje pedagógov, zamestnávateľov a kvalifikovaných pracovníkov. Proces identifikácie je na národnej úrovni, zvládnuť absolvovaním záverečné skúšky, uchádzači zo SŠ,

účastníci kurzu pre dospelých alebo hodnotiaca komisia. Proces je riadený managementom GCE s prihliadnutím na súlad s ISO 9001.

Tí, ktorí neuspeli pri získavaní certifikátu „bežným“ spôsobom, je tu možnosť zložiť skúšku, študent, ktorý ju úspešne zloží, sa dostáva na rovnakú úroveň ako tí, ktorí získali „bežný“ certifikát a získa certifikát, ktorý je od toho „bežného“ nerozoznateľný. Väčšina študentov, ktorí si zvolia tento druhý spôsob, tak urobí až v dospelosti a GCE ponúka zadarmo poradenstvo dospelým záujemcom, vrátane možnosti navštevovať zadarmo hodiny navyše, ktoré sa konajú popoludní a večer v GCE (1500 hodín). Tieto kurzy nie sú povinné a klienti sa môžu na skúšku pripraviť aj samoštúdiom mimo GCE. Hodnotiaca komisia preskúša teoretické znalosti dokazovaním na praktických zručnostiach uchádzača prostredníctvom jednotlivých úloh a následným pozorovaním jeho prezentácie.

Hodnotiaca komisia sa skladá z 3 - 6 hodnotiteľov a zahŕňa pedagógov, zamestnávateľov, kvalifikovaných pracovníkov, všetkých nezávislých na GCE, ale uznaných krajskou správou Ministerstva školstva. Hodnotitelia získajú pre svoju prácu odbornú prípravu. Uchádzači, ktorí predstupujú pred komisiu s požiadavkou na certifikáciu, chcú zároveň postúpiť do ďalšieho – pomaturitného štúdia. Tí, ktorí majú záujem o certifikáciu svojich pracovných zručností, napríklad pre pracovný postup, alebo nové zamestnanie na národnej či medzinárodnej úrovni. národná či medzinárodná úroveň.

GCE použije svoje skúsenosti a výstupy z projektu EPANIL v ďalších aktivitách pri identifikácii a uznávaní predchádzajúceho učenia vo svojej organizácii.

3.4 VYUŽITIE VÝSLEDKOV PROJEKTU EPANIL V „STARÝCH“ČLENSKÝCH KRAJINÁCH

Využitie výsledkov projektu EPANIL v „starých“členských krajinách je tiež možné, a to z tých dvoch dôvodov:

1/ Výsledky nám môžu priniesť „nový“ uhol pohľadu na procesy APEL a postupy, ktoré môžu byť implementované a tiež na to, ako sa vytvárajú nové partnerstvá.

2/ Hodnotí a posudzuje celkové procesy APEL, zdôrazňuje rozmanitosť otázok a hlavne potrebu vzťah v rámci celého procesu od informačnej fázy až po implementáciu výsledkov, dôležitosť zvláštneho poradenstva a podpory cieľovým skupinám, väčšinou v potrebách kvalifikácie ako je tomu v prípade nezamestnaných osôb alebo u osôb ohrozených stratou zamestnania. Pridaná hodnota pre aktérov vo Francúzsku je: projekt EPANIL tiež zdôraznil užitočnosť „bilan de competences“ (overené zručnosti) v prípravnej fáze.

4. ZÁVER

Pri realizácii projektu EPANIL sme na základe informácií od projektových partnerov a skúseností získaných z pilotného overovania zistili, že pre zaistenie kvality procesu identifikácie a uznávania výsledkov predchádzajúceho učenia a dodržovania rámca Spoločných európskych princípov, je nevyhnutné:

- nezameriavať proces uznávania iba na vykonávanie skúšky, ale brať do úvahy, že sa jedná o dlhodobý proces (napríklad vo Francúzsku prebieha uznávanie výsledkov predchádzajúceho učenia i pol roka), ktorý zahŕňa i ďalšie kroky popísané v tejto správe;
- zriadiť úlohu sprievodcu, ktorý s javí ako veľmi dôležitá osoba potrebnú pre plynulý priebeh overovania;
- vzdelávať sprievodcov a hodnotiteľov (hodnotiteľ je podľa zákona č. 179/2006 Sb., o overovaní a uznávaní výsledkov ďalšieho vzdelávania a o zmene niektorých zákonov autorizovanou) tak, aby boli schopní kvalifikovane vykonávať svoje úlohy v procese uznávania;
- zabezpečiť dostupnosť systému uznávania pre všetkých;
- vytvárať jednotné hodnotiace štandardy, ktoré budú obsahovať iba potrebné a trhom práce nevyhnutné kompetencie, ktoré budú overiteľné za pomoci predvedenia praktickej činnosti;
- zapojiť sociálnych partnerov (hlavne zamestnávateľov) do celého procesu uznávania, vrátane vytvárania hodnotiacich štandardov;
- zabezpečiť, aby autorizovaná osoba disponovala zodpovedajúcim zariadením na pracovisku pre overovanie;
- vek klientov, ktorí môžu vstúpiť do procesu uznávania by mal byť vyšší ako 18 rokov.

5. ZOZNAMY INŠTITÚCIÍ - ČLENOV NÁRODNÝCH REGIONÁLNYCH SIETÍ A INŠTITÚCIÍ, KTORÉ BUDÚ VYUŽÍVAŤ VÝSLEDKY PROJEKTU EPANIL

5.1 ČESKÁ REPUBLIKA – ČLENOVIA REGIONÁLNEJ SIETE (VYSOKÁ ŠKOLA PODNIKÁNÍ, A. S. OSTRAVA)

NÁZOV INŠTITÚCIE	ADRESA
Střední odborné učiliště DAKOL, s.r.o.	Petrovice u Karviné č. 570 735 72 Petrovice u Karviné
Úřad práce Ostrava	Úřad práce v Ostravě 30. dubna č.p. 3130/2c Moravská Ostrava 702 00 Ostrava 2
Krajský úřad Moravskoslezský kraj	Krajský úřad - Moravskoslezský kraj 28. října 117 702 18 Ostrava
UNIHOST Ostrava - Sdružení podnikatelů v pohostinství, stravovacích a ubytovacích službách ČR	Výstavní 2224/8 709 00 Ostrava-Mariánské Hory
Michal Kotásek - šéfkuchař, podnikatel v oblasti pohostinství	Pod platanem, Jurečkova 9a, 702 00 Moravská Ostrava

5.2 ČESKÁ REPUBLIKA – ČLENOVIA REGIONÁLNEJ SIETE, KTORÉ BUDÚ VYUŽÍVAŤ VÝSLEDKY PROJEKTU EPANIL

NÁZOV INŠTITÚCIE	ADRESA
JUHOČESKÝ KRAJ	
Střední průmyslová škola a VOŠ	Karla Čapka 402, 397 11 Písek
VOŠ lesnická a SLŠ B. Schwarzenberga	Lesnická 55, 397 01 Písek
VOŠ a Střední zemědělská škola	Nám. T. G. Masaryka 788, 390 33 Tábor
Vyšší odborná škola	Okružní 10, 370 21 České Budějovice
ISS cestovního ruchu a VOŠ	Senovážné nám. 12, 370 01 České Budějovice
Střední odborné učiliště rybářské a Učiliště	Táboritská 941/II, 379 01 Třeboň
SOŠ a SOU - Centrum odborné přípravy	Budějovická 421, 391 02 Sezimovo Ústí
ISS elektrotechnická-Centrum odborné přípravy	Zvolenovská 537, 373 41 Hluboká nad Vltavou
ISS obchodní	Husova 9, 370 21 České Budějovice
ISS obchodu, služeb a podnikání	Kněžskodvorská 33/A, 370 04 České Budějovice

Integrovaná střední škola	Revoluční 220, 378 10 České Velenice
KARLOVARSKÝ KRAJ	
SOŠ logistických služeb Dalovice	Hlavní 114, Dalovice 362 63
ISS zemědělsko-manažerské, OU a U Cheb	Obrněné brigády 6, 350 02 Cheb
OA a VOŠ Karlovy Vary	Bezručova 17, 360 01 Karlovy Vary
SOU STAVEBNÍ, OU, U KARLOVY VARY	SABINOVO NÁM. 16, 360 09 Karlovy Vary
Střední pedagogická škola a gymnázium	Lidická 455/40, 360 01 Karlovy Vary
SZŠ a VZŠ Karlovy Vary	Poděbradská 1247/2 , 360 01 Karlovy Vary
SOŠ, SOU a U Kynšperk n.O	Školní 764, 357 51 Kynšperk nad Ohří
Střední průmyslová škola Ostrov	Jáchymovská 1, 363 01 Ostrov
Hotelová škola Mariánské Lázně	Komenského 449, 353 01 Mariánské Lázně
Gymnázium Sokolov	Husitská 2053, 356 11 Sokolov
ISS technická Sokolov	Jednoty 1620, 356 01 Sokolov
OLOMOUCKÝ KRAJ	
SOU zemědělské Horní Heřmanice	Horní Heřmanice 47, 790 57 Bernartice u Javorníka
SSOŠ Hranice	Jaselská 832, 753 01 Hranice
SOŠ a SOU strojírenské a stavební Jeseník	Dukelská 1240/27, 790 01 Jeseník
Střední průmyslová škola strojírenská Olomouc	Tř. 17. listopadu 49, 772 11 Olomouc
Střední škola polytechnická	Rooseveltova 472/79, 779 00 Olomouc
Gymnázium Jiřího Wolкера, Prostějov	Kolárova 2602/3, 796 01 Prostějov
SOŠ,SOU a U oděvní Prostějov	Palackého 150/8, 796 01 Prostějov
SOS a SOU technické Přerov	Kouřilkova 8, 750 02 Přerov
VOŠ a SPŠ Šumperk	Gen. Krátkého 950/1, 787 29 Šumperk
Střední průmyslová škola a Obchodní akademie Uničov	Školní 164, 783 91 Uničov
VOŠ, SPŠ a SOU Zábřeh	U Dráhy 827/6, 789 01 Zábřeh
PARDUBICKÝ KRAJ	
VOŠ a SOŠ G. Habrmana	Habrmanova 1540, 560 02 Česká Třebová
SPŠ automobilní a SOU automobilní	Nádražní 301,534 01 Holice
SOŠ a SOU obchodu a služeb Chrudim	Čáslavská 205, 537 01 Chrudim
Střední průmyslová škola strojnická a VOŠ	Čáslavská 973, 537 01 Chrudim
Střední průmyslová škola a SOU Lanškroun	Kollárova 445, 563 01 Lanškroun
Letohradské soukromé gymnázium	Václavské náměstí 1, 561 51 Letohrad
VOŠ pedagogická a Střední	Komenského nám. 22,570 12 Litomyšl

pedagogická škola	
OA Pardubice	Štefánikova 325, 530 02 Pardubice
SOŠ a SOU Polička	Čs. armády 485, 572 01 Polička
SOŠ stavební a SOU stavební a U	Sokolovská 148, 533 54 Rybitví
Gymnázium Svitavy	Sokolovská 1638, 568 02 Svitavy
ZLÍNSKÝ KRAJ	
Střední průmyslová škola Uherský Brod	Nivnická 1781, 688 01 Uherský Brod
Střední průmyslová škola Otrokovice	tř. T. Bati 331, 765 02 Otrokovice
Obchodní akademie a Vyšší odborná škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Uherské Hradiště	Nádražní 22, 686 57, Uherské Hradiště
Integrovaná střední škola - Centrum odborné přípravy a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Valašské Meziříčí	Palackého 49, 757 01 Valašské Meziříčí
Střední odborná škola Luhačovice	Masarykova 101, 763 26 Luhačovice
Střední průmyslová škola Uherské Hradiště	Kollárova 617, 686 01 Uherské Hradiště
Střední průmyslová škola nábytkářská Bystřice pod Hostýnem	Holešovská 394, 768 61 Bystřice pod Hostýnem
Střední odborná škola Josefa Sousedíka Vsetín	Benátky 1779, 755 01 Vsetín
Střední odborná škola technická Uherské Hradiště	Mojmír 747, 686 06 Uherské Hradiště
Integrovaná střední škola technická - Centrum odborné přípravy Zlín	Nad Ovčírnu 2528, 760 01 Zlín
Vyšší odborná škola pedagogická a sociální a Střední pedagogická škola Kroměříž	1. máje 221, 767 59 Kroměříž
ÚSTECKÝ KRAJ	
Integrovaná střední škola energetická, příspěvková organizace	Na Průhoně 4800, 430 11 Chomutov
Střední odborná škola služeb a Střední odborné učiliště Kadaň	5. května 680, 432 01 Kadaň
Gymnázium, Střední odborná škola a Střední odborné učiliště	Jarošova 23, 412 01 Litoměřice
Střední odborné učiliště služeb	Mládežnická 236, 435 42 Litvínov-Hamr
Obchodní akademie a Střední zemědělské školy	Osvoboditelů 497, 440 64 Louny

Vyšší odborná škola, Střední pedagogická škola a Obchodní akademie	Zd.Fibicha 2778, 434 01 Most
SOUz a OU Podbořany	Kpt. Jaroše 862, 441 28 Podbořany
SOŠ a VOŠ obalové techniky Štětí	Kostelní 134, 411 08 Štětí
Obchodní akademie	Pařížská 15, 400 01 Ústí nad Labem
SOŠ, SOU, OU a PrŠ Varnsdorf	Bratislavská 2166, 407 47 Varnsdorf
VOŠ a SPŠ Varnsdorf	Mariánská 1100, 407 47 Varnsdorf

5.3 ČESKÁ REPUBLIKA – ČLENOVIA REGIONÁLNEJ SIETE, KTORÉ BUDÚ VYUŽÍVAŤ VÝSLEDKY PROJEKTU EPANIL (KRAJSKÁ HOSPODÁRSK KOMORA MORAVSKOSLIEZSEHO KRAJA)

NÁZOV INŠTITÚCIE	ADRESA
Ahol - SOŠ, s.r.o.	Ostrava - Vítkovice náměstí Jiřího z Poděbrad 301/26 70300
Hotelová škola a Obchodní akademie Havířov, s.r.o.	Havířov - Podlesí Tajovského 1157/2 73601
Integrovaná střední škola	Jablunkov Školní 416 73991
Integrovaná střední škola - centrum odborné přípravy - Hotel Praha (pobočka Nový Jičín)	Nový Jičín Lidická 128/6 741 01
Janáčkova konzervatoř v Ostravě, Ostrava 1	Ostrava - Moravská Ostrava a Přívoz Československá 40 72962
SOŠ a SOU	Krnov - Pod Cvilínem Opavská 499/49 79401
SOŠ a SOU Bohumín	Nový Bohumín Revoluční 529 73581
SOŠ a SOU, Nový Jičín, Divadelní 4	Nový Jičín Divadelní 138/4 74101
SOŠ dopravy a cestovního ruchu	Krnov - Pod Bezručovým vrchem Revoluční 1122/92 79401
SPŠ Frýdek-Místek	Místek 28. října 1598 73801
Střední pedagogická škola a Střední zdravotnická škola,	Krnov - Pod Bezručovým vrchem Jiráskova 1a

přísp.org.	79401
Střední škola strojírenská a dopravní, Frýdek-Místek, Lískovecká, přísp.org.	Frýdek Lískovecká 2089 73801
Střední zdravotnická škola a Vyšší zdravotnická škola	Ostrava - Vítkovice Jeremenkova 754/2 70300
VOŠ a hotelová škola	Opava - Předměstí Tyršova 867/34 74601
Integrovaná střední škola - centrum odborné přípravy	Frenštát pod Radhoštěm Mariánská 252 74401
Integrovaná střední škola - centrum odborné přípravy	Opava Kolofíkovo nábřeží 51 74705
Integrovaná střední škola oděvní, služeb a podnikání	Ostrava - Poruba Příčná 1108/1 70800
Integrovaná střední škola, Karviná - Nové Město	Karviná - Nové Město tř. Osvobození 1111/60 73506
Integrovaná střední škola, Ostrava, na Jízdárně 30	Moravská Ostrava Na Jízdárně 423/30 70200
ISS obchodního podnikání	Český Těšín Frýdecká 32 73701
Odborné učiliště	Hlučín ČSA 4a 74801
Odborné učiliště a Praktická škola, Nový Jičín, Sokolovská 45	Nový Jičín Sokolovská 487/45 74101
SOŠ a SOU	Ostrava - Slezská Ostrava Vratimovská 681 70700
SOŠ a SOU	Ostrava - Slezská Ostrava Vratimovská 681 70700
SOŠ a SOU Havířov - Šumbark, Lidická 600	Havířov - Šumbark Lidická 600/1a 73601
SOŠ a SOU obchodu a služeb, Havířov-Prostřední Suchá, Kapitána Jasioka 50	Havířov - Prostřední Suchá Kapitána Jasioka 635/50 73564
SOŠ a SOU pro	Ostrava - Poruba 17. listopadu 1123/70 70800
SOŠ, SOU, Odborné učiliště a	Třinec - Kanada

Praktická škola	Lánská 132 73961
SOU a Odborné učiliště	Rýmařov Julia Sedláka 471/16 79501
SOU Baron School, s.r.o.	Havířov - Šumbark Školní 601/2 73601
SOU Bruntál, Dukelská 5	Bruntál Dukelská 797/5 79201
SOU obchodní, Ostrava 1, na	Ostrava - Přívoz Na Mlýnici 611/36 70200
SOU služeb a obchodu, Opava, Husova 6	Opava - Předměstí Husova 507/6 74601
SOU společného stravování a	Ostrava-Jih - Hrabůvka Krakovská 1095/33 70030
SOU stavební a dřevozpracující	Ostrava-Jih - Zábřeh U Studia 2654/33 70030
SOU technické, Odborné učiliště a Učiliště	Místek Pionýrů 2069 73801
SOU, Odborné učiliště a Praktická škola, Klimkovic, Komenského 112	Klimkovic Komenského 112 74283
Střední škola hotelnictví, gastronomie a služeb Sčmsd, Šilheřovice, s.r.o.	Šilheřovice Zámecká 1 74715
Učiliště, Odborné učiliště a Praktická škola, Havířov - Šumbark, Školní 2	Havířov - Šumbark Školní 601/2 73601
VOŠ, SPŠ a Obchodní akademie, Kopřivnice, Husova 1302	Kopřivnice Husova 1302/11 74221
Slezské gymnázium, Opava, přísp.org.	Opava Krnovská 69 74601
Ahol - VOŠ, o.p.s.	Ostrava-Jih - Zábřeh Petruškova 2780/4 70030
Goodwill - VOŠ, s.r.o.	Frýdek Prokopa Holého 400 73801
VOŠ Havířov, s.r.o.	Havířov - Podlesí Tajovského 1157/2 73601

Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava	Ostrava - Poruba 17. listopadu 2172/15 70800
Ostravská univerzita v Ostravě	Moravská Ostrava Dvořákova 138/7 70200
Slezská univerzita v Opavě	Opava - Předměstí Na rybníčku 626/1 74601
Školní jídelna Komenského, přísp.org.	Příbor Komenského 458 74258
Zařízení školního stravování Matičnický dům	Opava - Předměstí Rybářská 95/78 74601
Ivana Sochorová	Odry 1. máje 240/23 74235
LB Gastro s. r. o.	Dolní Benešov Hájekova 238 74722
Plonk Gastro, s.r.o.	Jakartovice čp. 136 74753
Unibest CZ, s.r.o.	Moravská Ostrava Bozděchova 1792/10 70200
ing. Evžen Mikesz- Migo	Bohumín - Skřečůň Myslivecká 710 73531
Třinecké gastroslužby, s.r.o.	Třinec - Staré Město Průmyslová 1035 73961
Amos Gastro, s.r.o.	Fulnek Fučíkova 184 74245
Areál Ferdinand	Ostrava-Krásné Pole Vrbka 29/24 725 26
Avalanche hotel	Dolní Moravice 1 795 01
Bufykon, s.r.o.	Krnov - Pod Bezručovým vrchem Petrovická 363/61 79401
FC Kaučuk Opava - služby, s.r.o.	Opava - Předměstí Lípová 105/2 74601
Horský hotel Neptun	Malá Morávka 185 793 36
Hotel Atom Ostrava, s.r.o.	Ostrava-Jih - Zábřeh

	Zkrácená 2703/84 70030
Hotel Cvillín	Krnov-Pod Cvilínem Výletní 7 794 01
Hotel Imperial Ostrava	Ostrava-Moravská Ostrava Tyršova 1250/6 702 00
Hotel Nikolas	Ostrava Nádražní 822/124 702 00
Hotel Praděd	Rýmařov náměstí Svobody 456/12 795 01
Hotel Praha - Slezsko, s.r.o.	Krnov - Pod Bezručovým vrchem Revoluční 916/10 79401
Hotel Prosper	Čeladná 246 739 12
Hotel Ráztoka	Trojanovice 364 744 01
Hotel Slezan, a.s.	Bruntál Revoluční 1712/20 79201
Karta Group, a.s.	Český Těšín Střelniční 252/6 73701
Pouba Koruna s. r. o.	Opava - Město náměstí Republiky 450/17 74601
Rusty	Nový Jičín Tolstého 13 741 01
Sepetná, v.o.s.	Místek Příborská 333 73801
Vaněk a spol.	Fulnek nám. Komenského 48 74245
Zámek Havířov, s.r.o.	Havířov - Město K Zámečku 243/2 73601
Antonín Tylšar - Restaurace	Opava - Předměstí Nerudova 2495/46 74601
Astoria Restaurant, s.r.o.	Moravská Ostrava Masarykovo náměstí 2572/8 70200
Bohumír Gryga	Třinec - Tyra 110 73961

Boombay, s.r.o.	Ostrava - Poruba Hlavní třída 896/2 70800
Dana Valčíková	Nový Jičín Valašská 97/16 74101
Daniel Buzek	Štramberk Náměstí 37 74266
David Dutka - Da syn	Ostrava - Poruba Francouzská 1003/12 70800
Dušan Soviar	Nový Jičín 5. května 23/6 74101
František Kubalík Restaurace Beseda	Ostrava - Vítkovice Lidická 179/22 70300
FUD, s.r.o.	Nový Jičín Sportovní 1793/17 74101
Hana Pustková	Kobeřice areál ZD CETA 74727
Helena Prejdová	Krnov - Pod Cvilínem sídl. Pod Cvilínem 4A 79401
Iberia Trade, s.r.o.	Opava - Město Pekařská 99/11 74601
ing. Eduard Skaba	Hlučín Markvartovická 1791/7 74801
ing. Ivana Kunová Toni	Ostrava - Mariánské Hory 28.října 194 70900
ing. Pavel Inspektor	Opava - Kylešovice Lukešova 1168/5 74706
Iva Gašpárová	Třinec - Staré Město nám. Míru 559 73961
Jaroslav Lakomý Penzion UNO	Metylovice čp. 236 73949
Karel Vala	Rýmařov Jesenická 1024/7 79501
Kvadro, s.r.o.	Bohumín - Skřečoň Cihelní 290

	73531
Marcel Hadamczik	Kravaře - Kouty Severní 2052/8 74721
Marie Vašínková	Kopřivnice I. Šustaly 1109/3 74221
Milan Ševčík - Milan Ševčík a syn	Šenov Na výsluní 1392 73934
Mirabel, s.r.o.	Místek Antonínovo náměstí 59 73801
Naděžda Linhartová Bistro FIT	Moravská Ostrava Sokolská třída 2689/48 70200
Pavel Bobek- Komerční Centrum	Ostrava - Poruba U Oblouku 501/3 70800
Pavel Kubeša - Kapas	Bruntál nám. Míru 65/6 79201
Pizzerie Fontána, s.r.o.	Ostrava-Jih - Hrabůvka Horní 1492/55 70030
Raketa Bowling, s.r.o.	Opava - Jaktař Krnovská 553/184 74707
Remark reality & marketing, s.r.o.	Opava - Město Masařská 323/6 74601
Restaurace u Káňů, s.r.o.	Ostrava - Radvanice Čapkova 434/38 71600
Restaurant Eukalyptus	Ostrava - Hrabůvka U letiště 4 70030
Rotex, s.r.o.	Ostrava - Bartovice Těšínská 270/439 71700
Roubenka, s.r.o.	Štramberk Dolní 790 74266
Rudolf Juřena	Frenštát pod Radhoštěm Lomná 886 74401
Schaumannův Dvůr, s.r.o.	Karlovice čp. 231 79323
Snap s. r. o.	Ostrava-Jih - Zábřeh

	U Studia 66/31 70030
Stonavská restaurace	Stonava 55 73534
Tomáš Březina	Dobrá čp. 706 73951
Tomáš Říman	Bílovec Radotínská 337/42 74301
Tomáš Selník Unima Plus	Moravská Ostrava Zukalova 671/12 70300
Tomáš Suchánek- Verdi	Český Těšín Hrabinská 1423/47 73701
VAM LT, s.r.o.	Čeladná čp. 246 73912
Vangelis Simu	Kopřivnice Kpt. Jaroše 1324/4 74221
Veneto	Opava Horní náměstí 4 74601
Vladimír Holaj ing.- PaP	Vrbno pod Pradědem Jesenická 357/23 79326
Zdeněk Raška- Pensionu Rašků	Ostrava - Michálkovice Binarova 407/32 71500
Zdeněk Ševčík	Klimkovice Lidická 218 74283

SLOVENSKO – ČLENOVIA REGIONÁLNEJ SIETE

NÁZOV INŠTITÚCIE	ADRESA
Združená stredná škola hotelových služieb a obchodu	Zdravotnícka 3, 940 51 Nove Zamky, SK
Štátny inštitút odborného vzdelávania	Bellova 54/a, 837 63 Bratislava, SK
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Nitra	Štefanikova tr. 88, 949 01 Nitra, SK
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Nové Zámky	ul. Kapisztóryho 1, Nove Zamky, SK
Krajský úrad Nitra	Štefánikova tr. 69, 949 01 Nitra, SK

Slovenská poľnohospodárska univerzita	Tr. A. Hlinku 2, 949 74 Nitra, SK
SOU obchodne	ul. T. Vansovej 2, 955 01 Topoľčany, SK
SOU spoločného stravovania	Pekná vyhládka 26, 062 01 Horný Smokovec, SK
Hotelová akadémia	Vinohradská 48, 931 01 Šamorín, SK
SOU obchodné	ul. T. Vansovej 2, 955 01 Topoľčany, SK

5.5 SLOVENSKO – ZOZNAM INTŠTITÚCIÍ, KTORÉ BUDÚ VYUŽÍVAŤ VÝSLEDKY PROJEKTU EPANIL

NÁZOV INŠTITÚCIE	ADRESA
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Nitra	Štefanikova tr. 88, 949 01 Nitra, SK
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Nové Zámky	ul. Kapisztóryho 1, Nove Zamky, SK
Ministerstvo školstva SR	Stromova 1, 813 30 Bratislava, SK
Krajský úrad Nitra	Štefánikova tr. 69, 949 01 Nitra, SK
Združená stredná škola hotelových služieb a obchodu	Zdravotnícka 3, 940 51 Nove Zamky, SK
SOU Obchodné	ul. T. Vansovej 2, 955 01 Topoľčany, SK
SOU spoločného stravovania	Pekná vyhládka 26, 062 01 Horný Smokovec, SK
Hotelová akadémia	Vinohradská 48, 931 01 Šamorín, SK
Slovenská poľnohospodárska univerzita	Tr. A. Hlinku 2, 949 74 Nitra, SK
Štátny inštitút odborného vzdelávania	Bellova 54/a, 837 63 Bratislava, SK

5.6 POĽSKO – ČLENOVIA REGIONÁLNEJ SIETE

NÁZOV INŠTITÚCIE	ADRESA
Zespół Szkół Ekonomiczno-Usługowych	44-217 Rybnik ul. św. Józefa 30
Zespół Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich im. Władysława Reymonta	43-460 Wisła ul. Reymonta 2
Zespół Szkół Nr 2 im. Wojciecha Korfańtego	44-335 Jastrzębie Zdrój ul. Poznańska 1a
Zespół Szkół Spożywczych im. dr Bronisława Hagera	41-819 Zabrze ul. Franciszkańska 13
Zespół Szkół Ekonomiczno-Usługowych	44-100 Gliwice ul. Kozielska 1

Zespół Szkół Gastronomicznych im. Gustawa Morcinka	40-382 Katowice ul. Roździeńska 25
Zespół Szkół Ekonomiczno- Gastronomicznych im. Macierzy Ziemi Cieszyńskiej	43-400 Cieszyn Plac Londzina 3

5.7 POLSKO – ZOZNAM INSTYTUCJI, KTÓRE BUDĄ VYUŽÍVAŤ VÝSLEDKY PROJEKTU EPANIL

NÁZOV INŠTITÚCIE	ADRESA
Zespół Szkół Ekonomiczno- Usługowych Complex of Economic Service Schools	44-217 Rybnik ul. św. Józefa 30
Zespół Szkół Nr 2 im. Wojciecha Korfanteo The W.Korfanty Complex of Schools No. 2	44-335 Jastrzębie Zdrój ul. Poznańska 1a
Zespół Szkół Spożywczych im. dr Bronisława Hagera The Dr B. Hager Complex of Food Technology Schools	41-819 Zabrze ul. Franciszkańska 13
Zespół Szkół Ekonomiczno- Usługowych Complex of Economic Service Schools	44-100 Gliwice ul. Kozielska 1
Zespół Szkół Gastronomicznych im. Gustawa Morcinka The Gustaw Morcinek Complex of Catering Schools	40-382 Katowice ul. Roździeńska 25